

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету

від «31» серпня 2017 року
(протокол № 1)

Навчальна практика
(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни
підготовки **бакалавра**
(назва освітнього ступеня)
спеціальності **014 Середня освіта (Здоров'я людини)**

**Бердянськ
2017 рік**

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: С.І. Кара, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри основ здоров'я, фізичної реабілітації та екології

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету «16» червня 2017 року, протокол № 8.

ВСТУП

Практика є одним із засобів забезпечення ефективності та якості підготовки майбутніх фахівців. Навчальна практика є продовженням лекційних та практичних курсів освітніх компонентів освітньо-професійної програми «Здоров'я людини. Фізична реабілітація». Вона доповнює і поглиблює теоретичну та практичну підготовку здобувачів вищої освіти, створює умови для закріплення набутих та отримання нових умінь і навичок майбутніх учителів основ здоров'я.

Навчальна практика організовується з відривом від навчання і дозволяє ознайомити здобувачів вищої освіти з:

- роботою, статутом та правилами внутрішнього розпорядку, матеріально-технічною базою закладу;
- особливостями роботи вчителя біології та основ здоров'я;
- документацією та правилами її оформлення;
- сучасними тенденціями науково-технічного прогресу, їх суттю та врахуванням у практичній діяльності.

Відповідно до навчального плану спеціальності 014 Середня освіта (Здоров'я людини) навчальна практика проводиться у 4 семестрі, її тривалість становить 2 тижні.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентостей:

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями впродовж життя.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою (усно та письмово).

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ФК 3. Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності; упроваджувати здоров'язбережувальні, профілактичні та оздоровчі технології в педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.

ФК 9. Здатність застосовувати методи й засоби навчання основ здоров'я для розвитку здібностей учнів.

ФК 10. Здатність формувати в учнів позитивну мотивацію до здорового способу життя на основі розвитку життєвих навичок, здійснювати позакласну виховну роботу з питань формування, збереження і зміцнення здоров'я, профілактики шкідливих звичок, неінфекційних та соціально-небезпечних інфекційних хвороб.

Та демонструвати такі програмні результати навчання:

ПРН 19. Уміти вчитися і оволодівати сучасними знаннями впродовж життя, володіти прийомами самовдосконалення.

ПРН 18. Уміти спілкуватися державною мовою та застосовувати іноземну мову в професійній діяльності.

ПРН 20. Застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ПРН 8. Уміти цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

ПРН 12. Знати основні закони й положення теорії здоров'я та здорового способу життя.

ПРН 5. Добирати і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснювати самоаналіз ефективності уроків.

ПРН 2. Знати, розуміти та застосовувати принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання основ здоров'я в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 13. Уміти формувати в учнів ключові і предметні компетентності та здійснювати міжпредметні зв'язки.

На виробничу (педагогічну) практику відводиться 3 кредити ЄКТС/ 90 годин.

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Головна мета практики – створити умови, організувати соціально-педагогічне середовище, що сприятиме виявленню професійно-педагогічної готовності та спроможності реалізувати свої знання із психолого-педагогічних та фахових дисциплін, творчі здібності й можливості, особистісні якості в педагогічному процесі сучасної школи.

Від того, наскільки вміло майбутні вчителі зроблять свої перші практичні кроки як педагоги, залежить їх уявлення про професію вчителя, усвідомлення значення теоретичних і методичних знань та умінь, якими будуть оволодівати протягом навчання у вищому навчальному закладі.

Цей вид практики забезпечує пізнання студентами закономірностей навчальної та виховної діяльності в школі. Водночас вони мають оволодіти способами її організації, уміннями розв'язувати конкретні навчально-виховні завдання відповідно до умов педагогічного процесу.

2. ЗАВДАННЯ ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Навчальна практика студентів є першим етапом практичної підготовки студентів до професії вчителя основ здоров'я. На цьому етапі закладаються основи практичних умінь та навичок, творчого ставлення до педагогічної діяльності.

Тривалість практики – 2 тижні. Методичне керівництво практикою здійснюють викладачі кафедри основ здоров'я, фізичної реабілітації та екології.

Завдання практики:

- формування вмінь конкретизувати психолого-педагогічні та фахові знання на основі ознайомлення із сучасним станом навчально-виховної роботи в школі, передовим педагогічним досвідом;
- формування професійної спрямованості, інтересу до педагогічної діяльності;

– формування педагогічних умінь планувати, організувати та проводити роботу згідно з програмою педагогічної практики; спостерігати та аналізувати навчально-виховний процес у загальноосвітньому навчальному закладі; досконально оволодівати окремими методиками наукових досліджень.

Зміст практики

У зміст діяльності студентів на цьому етапі входить ознайомлення з навчально-виховною роботою загальноосвітнього навчального закладу та виконання студентами дослідницької роботи.

1. Ознайомлення з навчальною роботою:

- знайомство з річними, тематичними та поурочними планами; навчальною програмою з предмету; обладнанням;
- знайомство з плануванням різних типів уроків залежно від змісту навчання, освітньо-пізнавальних цілей навчання, реальних навчальних можливостей учнів;
- допомога вчителю основ здоров'я у роботі з учнями, підготовці дидактичних матеріалів до уроків, обладнанні кабінету тощо;
- спостереження та аналіз уроків учителя основ здоров'я.

2. Ознайомлення з виховною роботою:

- вивчення досвіду виховної роботи вчителя: планування й облік виховної роботи з класом; робота з класним журналом і щоденниками учнів;
- спостереження та аналіз виховних заходів учителя;
- допомога вчителю в організації виховної роботи з учнями класу: проведенні позакласної та позашкільної роботи (екскурсії, вечори, свята), активного відпочинку учнів на перервах.

3. Дослідницька робота студентів. Під час практики студенти починають оволодівати елементами дослідницької діяльності. З метою вивчення певних якостей особистості учня, досвіду роботи вчителя основ здоров'я, особливостей педагогічної діяльності тощо, студенти навчаються використовувати такі методи, як спостереження, анкетування, бесіда, аналіз результатів діяльності та ін.

У процесі проходження практики студенти проводять дослідження, пов'язані з вивченням педагогічної діяльності вчителя основ здоров'я.

Методи навчання : інструктаж, спостереження, аналіз, синтез, самоаналіз, узагальнення.

3.ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ: залік.

4.ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ПРАКТИКУ

У кінці практики студенти здають керівнику таку звітну документацію:

1. Щоденник, у якому відображено зміст проведеної роботи.
2. Індивідуальний план роботи.
3. Психолого-педагогічний аналіз уроку, проведеного вчителем.
4. Психолого-педагогічний аналіз виховного заходу, проведеного вчителем.
5. Матеріали 2-3 проведених досліджень (за вибором): вивчення роботи вчителя, спостереження прийомів організації та підтримання уваги учнів на уроці, визначення стилів спілкування вчителя з учнями, досвіду роботи вчителя за здійсненням індивідуального підходу до учнів на уроці та ін.

Студенти можуть підібрати та провести інші дослідження, попередньо узгодивши їх з керівником практики.

6. Гігієнічну оцінку організації освітнього процесу в школі.
7. Звіт про проходження педагогічної практики.
8. Характеристику студента, завірену директором закладу.

Усі звітні матеріали подаються керівнику в триденний термін після закінчення практики.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою (рівень навчальних	Критерії
-----------------------	---	-----------------

	досягнень)	
90-100	Відмінно (високий рівень)	Студент вміє спостерігати, аналізувати, узагальнювати навчально-виховну роботу вчителів; правильно оцінювати педагогічні факти і явища; занотовувати власні педагогічні погляди, робити самостійні висновки. Допомагає вчителю в організації навчально-виховної роботи з учнями, підготовці дидактичних матеріалів до уроків, обладнанні класної кімнати, організації активного відпочинку учнів на перервах, підготовці та проведенні батьківських зборів.
65-89	Добре (достатній рівень)	Студент вміє спостерігати, аналізувати, узагальнювати навчально-виховну роботу вчителів; правильно оцінювати педагогічні факти і явища; однак, не завжди вміє занотовувати власні педагогічні погляди, робити самостійні висновки. Допомагає вчителю в організації навчально-виховної роботи з учнями, підготовці дидактичних матеріалів до уроків, обладнанні класної кімнати, організації активного відпочинку учнів на перервах, підготовці та проведенні батьківських зборів.
50-64	Задовільно (середній рівень)	Студент недостатньо вміє правильно оцінювати педагогічні факти і явища під час спостережень за навчально-виховною роботою вчителів; занотовувати власні педагогічні погляди, робити самостійні висновки. Допомагає вчителю в організації навчально-виховної роботи з учнями. Студент не завжди має при собі документацію з педагогічної практики.
1-49	Незадовільно (низький рівень)	Студент не вміє аналізувати, узагальнювати, оцінювати педагогічні факти і явища, робити самостійні висновки під час спостережень; не допомагає вчителю в організації навчально-виховної роботи з учнями. Студент не веде документацію з педагогічної практики.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Абдуллина О. А. Педагогическая практика студентов : учеб.пособ. / О. А. Абдуллина, Н. Н. Загрязкина. – М. : Просвещение, 1989. – 175 с.
2. Закон України «Про вищу освіту» // Освіта. – 2014.
3. Закон України «Про освіту» Закон України від 23 травня 1991 року №1060-ХІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1991. – № 34. – ст. 451.
4. Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ ст.»). – К.: Радуга, 1999.
5. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. Наказ Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року № 93 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти № 351 (0351281-94 від 20.12.94) : інформ. зб. Міністерства освіти України. – 1993. – № 17 – 18. – С. 16–30.

Допоміжна

1. Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху. Інформаційно-методичний збірник /Упорядник Г.О. Сиротенко. – Полтава: ПОІППО, 2006. – 124 с.

2. Грибан, В.Г. Валеологія : навчальний посібник для ВНЗ / В Г Грибан. К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 256 с.
3. Грибан, В.Г. Валеологія [Електронний ресурс]: підручник для ст-тів ВНЗ / В Г Грибан. К. : Центр навчальної літератури, 2011.
4. Гриньова М. В. Методика викладання валеології. Полтава : АСМІ, 2001. – 155 с.
5. Кара С.І. Гігієна дітей та підлітків : навчальний посібник. Бердянськ : БДПУ, 2016. – 135 с.
6. Осіпов, В.М. Основи валеології : навчально-методичний комплекс / В. М. Осіпов. Бердянськ : БДПУ, 2013. – 130 с.
7. Орловська, В.В. Здоров'я людини: навчально-метод. комплекс для ст-ів напряму «Здоров'я людини» : Ч. II / В В Орловська. Бердянськ : Видавець Ткачук О. В, 2016. – 98 с.